

Ustvarjajmo mir za vse ljudi!

To je bilo geslo tedna Rdečega križa, ki je potekal od 7. do 14. maja 1977.

S temo tedna želi Rdeči križ Jugoslavije prikazati svoja prizadevanja v korist miru, kot trajne vrednosti sveta. Istočasno pa se vključuje v proslavljanje pomembnih jubilejev in izkazuje dolžno spoštovanje doslednemu borcu za napredek človeštva, velikemu humanistu in borcu za mir — tovarišu TITU, katerega ideje, revolucionarna dela in vizionarstvo so pobuda nam vsem, pa tudi milijonom ljudi širom po svetu, da vzdržijo v boju za zagotovitev trajnega miru v svetu.

V naši občini so v tednu Rdečega križa potekale naslednje aktivnosti:

V sedmih razredih osnovnih šol je bilo 594 učencev sprejetih v članstvo Rdečega križa. Ob prostovoljnem vstopu v članstvo so mentorji in aktivisti RK iz krajevnih organizacij motivirali mlade za prostovoljne aktivnosti na področju razvijanja solidarnosti in človečnosti, posebno v skrbi za osamele starejše ljudi.

V prvih razredih osnovnih šol je bilo sprejeto med mlade člane Rdečega križa 534 prvošolčkov. Vsak učenec je ob sprejemu spoznal delo organizacije RKS in prejel komplet slikanic z zdravstveno vzgojno vsebino.

Mladi so se vneto vključili v razpis risb na temo »Rdeči križ«. Motivi na risbah so bili zelo zanimivi, saj so prikazovali, kako si mladi predstavljajo organizacijo Rdečega križa.

9. maja 1977 se je okrog 50 dijakov iz srednjih šol udeležilo predavanja »Rdeči križ v boju za mir«. Mladince je vsebina predavanja zelo pritegnila.

Ob prazniku Ljubljane — dnevu zmage so aktivisti občinske organizacije obiskali upokojence v Domu na Bokalcih in skupaj z mestno organizacijo ter ostalimi občinskimi organizacijami RKS Ljubljane pripravili prijetno srečanje v domu, s kulturnim programom in skromnimi darili.

Občinska organizacija si prizadeva, da bi v »Letu varstva okolja« ustanovila čimveč higienskih aktivov v šolah, dijaških domovih in krajevnih skupnostih.

Med tednom RKS je bil ustanovljen peti aktiv RKS v organizacijah združenega dela. Aktivisti RKS v OZD bodo organizirali krvodajalske akcije, tečaje prve pomoči, sodelovali pri preprečevanju nezgod in nesreč pri delu, organizirali zdravstveno vzgojno predavanje in druge akcije za izboljšanje človekovega zdravega življenjskega in delovnega okolja. Tako želi RKS prispevati k zmanjšanju očitnosti z dela in k produktivnosti dela ter stabilizaciji gospodarstva.

Za mladinsko delovno brigado Dr. Josip Rapotec na Brkinih, ki jo v juniju 1977 organizira Republiški odbor RKS, smo evidentirali tri mladince — aktiviste RKS.

S pomočjo prizadevnih aktivistov iz krajevnih organizacij RKS je občinska organizacija v tednu RKS organizirala tudi zbiranje finančnih sredstev in sicer s prodajo doplačilnih lističev, značk, nalepk in s pobiranjem članarine ter prostovoljnih prispevkov. Tako zbrana sredstva od občanov organizaciji RK veliko pomenijo za nemoteno izvajanje programa dela in akcij.

V okviru praznovanja vseh jubilejev bosta občinska organizacija RKS in štab za civilno zaščito pri skupščini občine Ljubljana Center organizirala 21. maja 1977, VI. občinsko tekmovanje ekip prve pomoči civilne zaščite in Rdečega križa. Tekmovanja se bo udeležilo več kot 30 ekip po šest članov.

M. STOPAJNIK

Kaj je z VVZ Ajdovščina?

Realizacija izgradnje objektov, ki smo jih financirali z zbranimi sredstvi samoprispevka I, sprejetega pred šestimi leti, se približuje koncu. Program izgradnje je zajemal za celo Ljubljano petdeset objektov, od tega sedem objektov v občini Center. Kljub nekaterim težavam je izgradnja dobro napredovala, tako da danes ni nobenega dvoma, da bodo vsi objekti dokončani do roka t. j. v letu 1978. Za občino Center pa je bil vseskozi karakterističen problem iskanja ustreznih lokacij za gradnjo posameznih objektov, zaradi urbanističnih specifičnosti, ki jih ima občina Center glede na to, da zajema praktično središče in stari del mesta. Problem ustreznih lokacij pa je bil v nekaterih primerih kljub vsem naporom razlog za nekatere terminske kasnitve izgradnje.

Eden od teh primerov je tudi iskanje primerne lokacije za izgradnjo VVZ za 40 otrok, za potrebe krajevne skupnosti Ajdovščina. Po odloku o uvedbi krajevnega samoprispevka iz leta 1971, je bila v letu 1975 programirana izgradnja novega oddelka za štirideset otrok za potrebe KS Ajdovščina. Po istem odloku je občinska skupščina občine Center pred pričetkom investicijskih del dolžna zagotoviti ustrežno lokacijo oziroma komunalno opremljeno zemljišče.

Da bi se pravočasno zagotovila primerna lokacija, je oddelek za družbene službe že v letu 1973, na osnovi dogovora z gradbenim odborom pri KS Ajdovščina naročil LUZ urbanistično presojo štirih tedaj predlaganih lokacij.

Po splošni presoji je bil izbran leta 1975 kot najugodnejši objekt Levstikova 15, na območju KS Gradišče. Oddelek za družbene službe je naslovil vlogo na IS SRS za pridobitev razpolagalne pravice na tem objektu ter po večkratnih urgentnih prejel načelno odobritev. Med čakanjem na primopredajo je bila pripravljena tudi vsa potrebna dokumentacija v dobri veri, da je lokacija dokončna.

KS Ajdovščina pa predlaga ponovno novo lokacijo in sicer Gosposvetska 9 (župnišče) za katero se je glede na zahtevo KS izdelal preureditveni idejni načrt s predračunom, ki je pokazal visoke stroške zaradi selitve strank.

V letošnjem letu so bili dani pogoji za ureditev prenosa stavbe Levstikova 15, vendar v istem času pride do že znane pro-

metne ureditve (ceste ob progi), ki zelo poslabša pogoje ob stavbi Levstikova 15, tako da je objekt ocenjen, tako od sanitarne inšpekcije kot od LUZ, kot neprimeren za namen vzgojnovarstvenega zavoda.

Trenutno najboljša rešitev

Glede na povedano je razvidno, da v tem trenutku na območju KS Ajdovščina in KS Gradišče dejansko ni v celoti odgovarjajoče lokacije, ki bi v celoti ustrezala realizaciji oddelka o uvedbi samoprispevka I.

Vsako nadaljnje parcialno reševanje vzgojno-varstvene problematike na območju KS Ajdovščina, ki ne bi slonelo na dobro proučenem investicijskem programu, ki bi zagotavljal enake delovne pogoje kot obstajajo v ostalih novih VVZ na območju občine Ljubljana Center in upošteval sprejemljivo oceno števila potrebnih prostih mest za daljše obdobje — je ekonomsko in družbeno nesprejemljivo.

Iz osnutka samoupravnega sporazuma o temeljnih plana družbene vzgoje in varstva otrok od leta 1976—1980 občine Center namreč izhaja, da bo leta 1980 (ob upoštevanju vseh novogradenj na območju občine) vključitev otrok v VVZ dosegla 124 odstotkov!

Ko je zaradi spremembe prometnega stanja ob Levsti-

kovi 15 odpadla programirana lokacija, je oddelek za družbene službe SO Ljubljana-Center sklenil predložiti izvršnemu svetu občinske skupščine obširno informacijo o dosedanjem postopku in problemu pridobitve lokacije za gradnjo VVZ v KS Ajdovščina. Izvršni svet je obravnaval na svoji zadnji aprilski seji v letošnjem letu dobro in razumljivo pripravljeno informacijo in jo sprejel.

Obenem je obravnaval tudi predlog spremembe namembnosti predvidenega bazena v dve igralnici za 40 otrok v VVZ Ana Zihlerl ter ga potrdil skupaj s predlogom, da se zagotovi lokacija za realizacijo oddelka o uvedbi samoprispevka I, ki predvideva izgradnjo oddelka za 40 mest za potrebe KS Ajdovščina v dveh novo zgrajenih igralnicah v VVZ Ana Zihlerl.

Takšna rešitev je nedvomno v tem trenutku, glede na stanje objektov s katerimi razpolaga VVZ dr. France Prešeren ter na zasedbo ustanove po otrocih iz drugih občin, najbolj primerna.

Prav gotovo pa je pri tem pomemben tudi terminski plan saj bi realizacija tega bila možna že v letošnjem letu.

Zasedba VVZ dr. France Prešeren:

otrok iz občine Center je 281 ali 73,95 odstotka, otrok iz drugih občin je 99 ali 26,05 odstotka.

Glede na povedano, se postavlja vprašanje ekonomske upravičenosti reševanja lokacije za novi oddelek za 40 otrok (po Odloku) v okviru predlaganih možnosti na območju KS Ajdovščina. Kajti tudi v ostalih VVZ v občini je situacija zasedbe mest z otroki iz območja vseh ljubljanskih občin podobna.

Po poročilu VVZ Ane Zihlerl z dne 8. aprila 1977 je v VVZ od skupne kapacitete zavoda 539 mest naslednja zasedba:

Iz občine Center 379 mest 70,69 %
(od tega iz KS Ajdovščina 34)

Iz ostalih občin skupaj 158 mest ali 29,31 %

A. B.

Oskrba mesta s povrtnino

Redna preskrba Ljubljane s sadjem in zelenjavo je problem, s katerim se ukvarjajo različni organi, in čeprav potrošniki od časa do časa še vedno godrnjajo, predvsem zaradi cen, je vendarle treba priznati, da je oskrba Ljubljane s temi proizvodi boljša, kot je bila v preteklih letih. Marsikdaj so hudo kri povzročale visoke cene zelenjave, ki je bila pozimi draga zato, ker je ni bilo, spomladi zaradi tega, ker je bila zgodnja zelenjava, na višku sezone pa zato, ker so pridelovalci in prodajalci ohranjali iste cene. V tem času je ljubljanska tržnica pričela odpirati na široko vrata tudi neposrednim kmetijskim pridelovalcem iz drugih republik, kar naj bi zagotovilo nižje cene sadja in zelenjave. V kolikšni meri je to tržnici uspelo lahko presodi vsak sam, ki kupuje sadje ali zelenjavo na ljubljanskem trgu in pri tem mora upoštevati, da bi se morda cene oblikovale drugače, če ne bi bilo na trgu tudi proizvajalcev iz drugih republik.

Toda vsaka stvar ima dve strani medalje. Redni preskrbovalci, to so ljubljanska maloprodajna mreža in grosisti se pritožujejo, da se direktni proizvajalci pojavljajo na trgu le toliko časa, da prodajo viške svoje proizvodnje, včasih tudi po nižjih cenah, kot so jih sklenili s preskrbovalci, nato pa se za redno preskrbo ne menijo več. V tem trenutku nastane pomanjkanje sadja in zelenjave, krivico pa potrošniki vržejo na redno oskrbovalno mrežo, ki mora pod takimi ali drugač-

nimi pogoji zagotoviti preskrbo.

Prav preskrba s svežim sadjem in zelenjavo, proizvodnje tega pa v okolici Ljubljane in tudi v Sloveniji ne moremo zagotoviti v zadostni meri, postaja problematična tudi zaradi razvoja predelovalne industrije na kmetijsko zanimivih področjih, to je v Vojvodini, Srbiji in Makedoniji, ki želi finalizirati kmetijske proizvode na kraju samem. Če k temu dodamo še visoke cene proizvajalcev, ki večkrat precej kupno moč potrošnika, postaja ta preskrba vprašljiva. Primerov nepravilno visokih cen je na pretek, omenimo lahko le cene jabolk v lanskem letu, ki so prav zaradi tega ostala v skladiščih in je sedaj vprašanje njihove prodaje. Podoben primer je tudi z mladim paradiznikom iz Makedonije, ki ga le redko kdo kupuje, saj je cena previsoka. Sedaj, ko so zgnile že večje količine mladega paradiznika, pa so proizvajalci vseeno ugotovili, da bi se dalo odkupne cene znižati tudi na 25 dinarjev za kilogram in s tem upajo, da bo poskočila prodaja. Ko govorimo o visokih cenah pa se je treba zavedati še drugih dejavnikov, ki pripomorejo k ugotovitvam potrošnikov, češ da je blago predrago in proizvajalci, ki trdijo, da s proizvodnjo nimajo drugega kot izgubo. To so med drugim transport, embalaža, hladilnice in večkrat nesmotna organizacija med proizvajalci in končnimi potrošniki. Železnica zaradi številnih vzrokov ne more zagotoviti redne in hitre preskrbe po-

trošniških centrov, proizvajalci še vedno nimajo organizirane dostave blaga do železniških tirov, sistem pretovarjanja je največkrat ročen, kar nujno podraži transport, prav tako pa prispeva tudi k slabši kvaliteti proizvodov, ki pridejo na trg.

Tako kot številnih drugih problemov tudi redne oskrbe Ljubljane s sadjem in zelenjavo verjetno ne moremo reševati samo z organiziranjem sedanje preskrbovalne mreže in trgovinskih organizacij niti samo z odpiranjem ljubljanske tržnice, temveč bi morali pričeti odpravljati vzroke številnih težav, ki vplivajo, tako na ceno kot na kvaliteto proizvodov in njihovo redno dostavo. Zagotoviti bi morali dolgoročneje dohodkovne odnose s proizvajalci in pa realno oceniti tako potrebe Ljubljane po posameznih proizvodih kot tudi možnosti proizvajalcev, da te potrebe pokrijejo ob bolj ali manj stabilnih cenah. Prizadevanja mestne skupščine, preskrbovalnih organizacij, ljubljanske tržnice in svetov potrošnikov, bi morala pričeti dolgoročno razreševati vsa vprašanja, ki so povezana s problemom preskrbe, od transporta, kreditne politike, načrtnega razvoja posameznih kultur pa do razvoja in razširitve kemične industrije, proizvodnje gnojil in krmil, kapacitet hladilnic in prodajnega prostora ter zagotavljanja primerne embalaže, ki bi prispevala k ohranjanju kvalitete proizvodov.

B. P.

Kdaj se bomo v Centru bolje in hitreje zdravili?

V občini Ljubljana Center nimamo lastnega zdravstvenega doma. Zdravstvena služba dela večinoma v adaptiranih in zasilnih prostorih, posamezne enote so dislocirane in niso niti strokovno niti funkcionalno urejene in povezane med seboj.

Zato je v programu gradenj iz samoprispevka II najpomembnejši objekt, ki ga bomo zgradili v naši občini, prav zdravstveni dom. Ocena investicijske vrednosti je 154.000.000 din.

Po določilih zakona o zdravstvenem varstvu opravlja zdravstveni dom osnovno zdravstveno varstvo prebivalstva in mora imeti naslednje službe: službo splošne medicine, službo zdravstvenega varstva žensk, otrok in mladine, službo zdravstvenega varstva borcev NOV, službo medicine dela, prometa in športa, pneumoftiziološko službo, zobozdravstveno službo, psihiatrično službo, patronažno službo in osnovno higiensko epidemiološko službo, če te za območje zdravstvenega doma ne organizira Zavod za socialno medicino in higieno. Zdravstveni dom lahko opravlja v okviru nekaterih služb tudi specialistično zdravstveno varstvo prebivalstva.

Začetek gradnje novega zdravstvenega doma je predviden v letu 1979. Gradbeni odbor je bil imenovan in je imel že nekaj sestankov. Znotraj Zdravstvenega doma Ljubljana Center pa se je formirala strokovna komisija, ki je pripravila izhodišča za programske osnove za gradnjo objekta. Osnovno vodilo za delo ji je bilo, da čimveč bolnikom v najkrajšem času zagotovi osnovno in specialistično zdravstveno varstvo.

Tako bo novi zdravstveni dom nudil predvsem boljše in ugodnejše pogoje občanom Centra pri iskanju in zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva. Poleg tega pa bo imel organizirane tudi nekatere oblike specialističnega zdravstvenega varstva, ki ga potrebujejo občani vseh ljubljanskih občin posebno predšolski in šolski otroci, delavci v proizvodnji in borci NOV.

Izhodišča za programske osnove je strokovna komisija posredovala v obravnavo gradbenemu odboru, samoupravni interesni zdravstveni skupnosti Ljubljana Center, svetu za zdravstvo pri občinski konferenci SZDL Ljubljana Center in izvršnemu svetu skupščine občine Ljubljana Center.

Jožica Zugelj